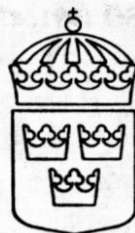

Sveriges internationella överenskommelser

ISSN 0284-1967

Utgiven av utrikesdepartementet

SÖ 1991:47

Nr 47

Överenskommelse jämte protokoll mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om nordisk arbetsmarknad för personer som genomgått en behörighetsgivande högre utbildning omfattande minst tre års studier

Köpenhamn den 24 oktober 1990

Regeringen beslutade den 11 oktober 1990 att underteckna överenskommelsen. Den 30 maj 1991 beslutade regeringen att godkänna överenskommelsen. Sverige meddelade genom note den 9 juli 1991 till det danska utrikesministeriet att överenskommelsen godkänts.

Överenskommelsen och protokollet har inte trätt i kraft. De på danska, finska, isländska och norska avfattade texterna finns tillgängliga på utrikesdepartementets rättsavdelning.

Riksdagsbehandling: Prop. 1990/91:116, JuU37, rskr. 261.

mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om nordisk arbetsmarknad för personer som genomgått en behörighetsgivande högre utbildning omfattande minst tre års studier.

Danmarks, Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar, som den 6 mars 1982 har slutit avtal om en samnordisk arbetsmarknad som enligt artikel 14 i samarbetsavtalet den 23 mars 1962 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige skall eftersträva att bevara och vidareutveckla den gemensamma nordiska arbetsmarknaden

som anser att möjligheten till rörelsefrihet mellan de nordiska länderna för personer som har genomgått en för ett visst yrke kompetensgivande högre utbildning omfattande minst tre års studier på heltid skulle gagna den ekonomiska och samhällsliga utvecklingen i dessa länder

som anser att parternas offentligt reglerade utbildningar för dessa personer är i stort sett likvärdiga, och

som vill eftersträva en tillräcklig utbildningskapacitet för dessa personer hos varje part samt en så likartad utbildning och lagstiftning som möjligt för dessa personer

som anser att införandet av fri rörlighet mellan de nordiska länderna förutsätter ömsesidigt godkännande av all för ett visst yrke kompetensgivande utbildning

har enats om följande:

Tillämpningsområde

Artikel 1

Denna överenskommelse skall tillämpas för personer som är medborgare i ett av de avtalslutande länderna och som har genomgått en för deras yrkesutövning eller anställning kompetensgivande högre utbildning omfattande minst tre års heltidsstudier. Överenskommelsen omfattar även personer som har genomgått en av överenskommelsen omfattande utbildning på motsvarande tid på deltid.

Med högre utbildning avses i denna överenskommelse utbildningar till vilka de normala antagningsvillkoren utgörs av en allmän eller yrkesinriktad gymnasial utbildning.

Med utbildningens längd avses i överenskommelsen den omfattning som är fastställd i bestämmelser för respektive utbildning.

Överenskommelsen gäller inte personer som redan omfattas av

- avtalet av den 25 augusti 1981 om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården och veterinärväsendet

- avtalet av den 3 mars 1982 om gemensam nordisk arbetsmarknad för klasslärare i grundskolan

- avtalet av den 29 september 1986 om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen och speciallärare i grundskolan eller

- avtalet av den 29 september 1986 om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna).

Den som från en av parterna har erhållit legitimation, auktorisation eller annan form av rättsligt godkännande som yrkesutövare på grund av en utbildning som omfattas av överenskommelsen skall ha rätt att, på i denna överenskommelse fastställda villkor, få sin legitimation eller annan form av godkännande godkänd av de andra parter som har bestämmelser om sådant godkännande.

Med godkännandet följer rätten att använda den med yrkesutövningen förenade titeln.

Med godkännande myndighet avses i överenskommelsen också yrkesförbund som enligt nationell lagstiftning har rätt att uppta medlemmar som därigenom dels får rätt att utöva yrkesmässig verksamhet och använda den titel som är förbehållen förbundets medlemmar, dels underställs förbundets disciplinnämnd.

Yrkesutövare, som har utbildats hos en part som inte har särskilda bestämmelser om godkännande för det aktuella yrket, skall ha rätt att få sin utbildning godkänd av de parter som kräver sådant godkännande på de villkor som framgår av artikel 5.

Om en part genom lagstiftning eller andra regler har bestämt att anställning på vissa tjänster kräver en inhemsk utbildning som omfattas av denna överenskommelse kan tjänsterna också sökas av den som har genomgått en utbildning som i stort sett motsvarar den föreskrivna och som till övervägande del har ägt rum hos en annan part. Sådant sökande skall bedömas som jämbördig med sökande som har genomgått den utbildning som den aktuella parten har anordnat under förutsättning att de i artikel 4 angivna villkoren på språkkunskaper är uppfyllda.

Allmänna villkor

Artikel 3

En part kan som villkor för godkännande kräva att den sökande har tillfredsställande kunskap om lagstiftning och administrativa föreskrifter av särskild betydelse för vederbörandes yrkesutövning hos parten. Sådana krav skall ligga inom gränserna för vad som är nödvändigt och tillräckligt för att på ett försvarligt sätt kunna utföra det konkreta yrkesarbetet.

Artikel 4

Danmark, Norge och Sverige kan som villkor för godkännande kräva att den sökande har tillfredsställande kunskaper i danska, norska eller svenska.

Finland och Island kan som villkor för godkännande kräva att den sökande har tillfredsställande kunskaper i finska respektive isländska.

Finland kan i stället för kunskaper i finska kräva att den sökande har tillfredsställande kunskaper i svenska när detta krävs i enlighet med finsk lagstiftning. Under samma förutsättningar kan Finland kräva att en sökande har tillfredsställande kunskaper i både finska och svenska.

En part kan, när särskilt godkännande för yrkesutövning inte krävs av den part där den sökande genomgått sin utbildning, ställa som villkor för erkännande att den sökande har utövat yrket i upp till tre år inom loppet av de senaste tio åren hos den sistnämnda parten.

Har den i första stycket nämnda yrkesutövningen inte ägt rum kan det krävas att den sökande skall ha utövat yrket i upp till tre år på en av den aktuella parten godkänd yrkesutövares ansvar innan godkännande kan meddelas.

Har den sökande blivit godkänd av en tredje part behandlas ansökningen som om den sökande fått godkännande av den part där utbildningen genomgicks.

Artikel 6

En part kan, när godkännande av yrkesutövning förutsätter att den kompetensgivande utbildningen kompletteras med en period av praktiskt yrkesarbete på en godkänd yrkesutövares ansvar, kräva en praktikperiod av motsvarande längd hos den andra parten.

Har den sökande inte genomgått en praktikperiod i enlighet med föreskriften i första stycket eller är praktikperioden kortare än den som krävs av den part där godkännande söks, kan denna part kräva att den bristande praktikperioden fullgörs på en av den aktuella parten godkänd yrkesutövares ansvar.

En part kan dock alltid, när ansökan gäller godkännande för utövande av yrke som advokat eller revisor, kräva att den sökande tidigare har utövat yrket i upp till tre år på en av den aktuella parten godkänd advokats eller revisors ansvar eller har genomgått ett av parten anordnat lämplighetsprov. Vidare kan Danmark ställa motsvarande krav på den som söker tjänst som "landinspektor". Parten avgör själv om praktikperiod eller lämplighetsprov skall tillämpas.

Artikel 7

En part kan, för den händelse den sökandes behörighetsgivande utbildning är mer än ett år kortare än den som krävs av denna part, som villkor för godkännande kräva

att den sökande utöver en eventuell praktikperiod, jfr artikel 6, antingen har utövat yrket hos en annan part under en period som kan vara högst dubbel så lång som skillnaden i utbildningstidens längd hos den part där godkännande sökes och längden på den utbildning sökanden har genomgått eller utövar yrket på en av parten godkänd yrkesutövares ansvar under motsvarande period

eller

att den sökande genomgår en av parten anordnad kompletteringsutbildning, som eventuellt kan avslutas med kunskapsprov.

Den som söker godkännande under återopande av denna överenskommelse skall inför den godkännande myndigheten styrka att han uppfyller villkoren i överenskommelsen.

Godkännande skall meddelas sökande som uppfyller ovan nämnda villkor, om det inte föreligger omständigheter som kan medföra återkallande av godkännandet, jämför artikel 9.

Den godkännande myndigheten skall senast 4 månader efter att de för ansökans behandling nödvändiga dokumenten och upplysningarna inlämnats fatta ett motiverat beslut. Avslag kan av den sökande överklagas hos högre myndighet i enlighet med partens allmänna regler om överklagande.

Parternas godkännande myndigheter skall lämna varandra alla de upplysningar som behövs i anledning av gjorda ansökningar om godkännande. De skall även underrätta varandra om godkännande som meddelas med stöd av denna överenskommelse.

Återkallande av godkännande m.m.
Artikel 9

Har godkännande återkallats av den part, som ursprungligen meddelade detsamma, kan godkännande som senare meddelats av en annan part också återkallas. I övrigt får ett senare meddelat godkännande endast återkallas i enlighet med bestämmelserna hos den part som meddelat detsamma, dock att hänsyn därvid får tas till hos annan part begånget brott eller ådagalagd oskicklighet eller uppenbar olämplighet vid utövandet av verksamheten.

Blir yrkesutövare, som vunnit godkännande hos flera av parterna, hos någon av dessa föremål för judiciell eller disciplinär åtgärd i anledning av sin yrkesverksamhet därstädes eller återkallas för yrkesutövaren utfärdat godkännande, skall den godkännande myndigheten hos den eller de andra parterna underrättas om åtgärden eller återkallelsen samt om skälen därför. Sådan underrättelse skall också ske om yrkesutövaren fått vidkännas inskränkning i rätten att utöva sin verksamhet.

Medborgarskap och anställning som arbetstagare m.m.
Artikel 10

Godkännande som självständig yrkesutövare under återopande av denna överenskommelse kan inte göras avhängigt av att den sökande har eller erhåller medborgarskap i det land, i vilket godkännande sökes.

Anställning på en tjänst, som förutsätter att en av de utbildningar som överenskommelsen omfattar har genomgåtts, kan som regel inte göras avhängigt av att den sökande har eller erhåller medborgarskap i det land, i vilken tjänsten sökes.

Överordnade tjänster inom den offentliga förvaltningen och tjänster inom rättsväsendet, åklagarväsendet, exekutionsväsendet, polisen och försvaret samt tjänster i övrigt, som är av betydelse för den nationella säkerheten, kan dock förbehållas egna medborgare,

Tidigare anställning inom ett område som regleras av denna överenskommelse, bör vid tillsättning av tjänst hos en annan part likställas med motsvarande tjänstgöring utförd hos denna part.

Artikel 12

Den, som har fått anställning hos en annan part än den, hos vilken vederbörande har genomgått sin utbildning, bör vara likställd med partens egna medborgare vad angår rätten till lön och pension samt övriga med tjänsten förbundna rättigheter.

Artikel 13

Var och en av parterna skall, i största möjliga utsträckning, genomföra ändringar i sin lagstiftning i överensstämmelse med de i artiklarna 2, femte stycket, och 10-12 angivna principerna så vitt angår de statliga tjänsterna, och medverka till att dessa principer tillämpas också för icke-statliga tjänster.

En part kan dock införa eller upprätthålla lagar och andra rättsliga regler enligt vilka anställning som domare och åklagare samt anställning på liknande tjänster inom rättsväsendet, åklagarväsendet och exekutionsväsendet är avhängigt av en tillfredsställande provotid, som dock inte må överstiga tre år, eller ett godkänt lämplighetsprov. Finland kan ställa motsvarande krav för tjänster som "allmänt rättsbiträde". Parten bestämmer om provotid eller lämplighetsprov skall tillämpas.

Övriga bestämmelser

Artikel 14

När det gäller anställning av personer, som omfattas av denna överenskommelse, skall man följa bestämmelserna i överenskommelsen och protokollet den 6 mars 1982 om gemensam nordisk arbetsmarknad samt de riktlinjer för nordisk arbetsförmedling som fastställts för dess tillämpning.

De godkännande myndigheterna bör fortlöpande lämna varandra och Nordiska arbetsmarknadsutskottet uppgifter och upplysningar, som är av betydelse för bedömningen av utvecklingen på arbetsmarknaden för berörda yrkesgrupper.

Artikel 15

Parterna skall i samverkan följa tillämpningen av överenskommelsen och vidta de ändringar och göra de tillägg i denna vartill utvecklingen kan ge anledning. Med hänsyn härtill tillsätter Nordiska Ministerrådet ett rådgivande utskott som kan ge förslag till ändringar i och tillägg till överenskommelsen. Parternas godkännande myndigheter kan vidare rådgöra med utskottet om tolkningen av överenskommelsen.

Överenskommelsen skall utvärderas senast 5 år efter dess ikraftträdande.

Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter den dag, då samtliga parter har meddelat det danska utrikesministeriet att avtalet har godkänts.

För Färöarnas, Grönlands och Ålands vidkommande träder överenskommelsen i kraft först 30 dagar efter det att Danmarks respektive Finlands regeringar har meddelat det danska utrikesministeriet om, att Färöarnas Landsstyre och Grönlands Hjemmestyre respektive Ålands Landskapsstyrelse har meddelat, att överenskommelsen skall träda i kraft för Färöarna och Grönland respektive Åland.

Färöarna och Grönland kan som villkor för godkännande kräva, att en sökande har tillfredställande kunskap i det färöiska och det grönländska språken.

Det danska utrikesministeriet meddelar de övriga parterna om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.

Artikel 17

En part kan säga upp denna överenskommelse genom skriftligt meddelande till det danska utrikesministeriet, som underrättar de övriga parterna om mottagandet av meddelandet och om dess innehåll.

En uppsägning gäller endast den part, som har verkställt den, och den får verkan sex månader efter den dag, då det danska utrikesministeriet mottagit meddelandet om uppsägningen.

Artikel 18

Originaltexten till denna överenskommelse deponeras hos det danska utrikesministeriet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior.

Till bekräftelse härav har befullmäktigade ombud undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Köpenhamn den 24 oktober 1990 i ett exemplar på danska¹, finska¹, isländska¹, norska¹ och svenska språken, vilka samtliga texter har samma giltighet.

¹ De danska, finska, isländska och norska texterna har här utelämnats.

For Danmarks regering:

Thor Pedersen

Suomen hallituksen puolesta:

Johannes Bäckström

Fyrir ríkisstjórn Íslands:

Birgir Möller

For Norges regering:

Arne Arnesen

För Sveriges regering:

Lars Lönnback

Samtidigt med undertecknandet av överenskommelsen om nordisk arbetsmarknad för personer, som har genomgått en behörighetsgivande högre utbildning om minst tre år, har vi undertecknande befullmäktigade ombud enats om följande protokoll, som skall anses vara en del av överenskommelsen:

1. Parterna anser att det är viktigt att fortsätta utbyggnaden av den gemensamma nordiska arbetsmarknaden så att man kan uppnå att ingen nordisk medborgare hindras från att få anställning i ett annat nordiskt land på det område som han är utbildad för.

Parterna vill därför sträva efter att överenskommelsen blir godkänd, och att de ändringar i den nationella lagstiftningen, som överenskommelsen förutsätter, blir genomförda senast den 1 juli 1991.

2. Med överenskommelsen har ställning inte tagits till frågan om ömsesidigt akademiskt erkännande av högre utbildning, varmed menas nordiska medborgares rätt att få sin hittillsvarande högre utbildning godkänd som en del av en grundutbildning eller som behörighet för forskarutbildning vid en högskoleenhet eller forskningsinstitution i ett annat nordiskt land.
3. Parterna noterar, att definitionen av högre utbildning i överenskommelsen artikel 1, andra stycket, får av Danmark tolkas med hänsyn till EG-reglerna på motsvarande område.
4. Parterna är eniga om att bestämmelsen i artikel 2, första stycket, också omfattar den, som hos en av parterna har uppnått legitimation, auktorisation eller någon annan liknande form av godkännande för yrkesverksamhet på grundval av en icke-nordisk utbildning.
5. Danmark avser att på grund av ömsesidighet att administrera bestämmelserna i artikel 3 liberalt.
6. Överenskommelsen av den 28 december 1973 med tilläggsprotokoll av den 28 juni 1990 mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige om samordning av pensionsrättigheterna till följd av statliga pensionsregler tillämpas vid fastställande av pensionsrättigheterna i förhållande till artikel 12 för medborgare från de fyra nämnda länderna, som erhåller statlig tjänst i de andra länderna.
7. Parterna är eniga om att ålägga det i artikel 15 omtalade rådgivande utskottet uppgiften att följa utvecklingen av den nationella tillämpningen och tolkningen av överenskommelsen och att uppmärksamma om varje part bör utpeka en central myndighet, som skall följa denna utveckling.

Originaltexten till detta protokoll skall deponeras hos det danska utrikesministeriet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior härav.

Till bekräftelse härav har befullmäktigade ombuden undertecknat detta protokoll.

Som skedde i Köpenhamn den 24 oktober 1990 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, vilka samtliga texter har samma giltighet.

For Danmarks regering:

SÖ 1991:47

Thor Pedersen

Suomen hallituksen puolesta:

Johannes Bäckström

Fyrir ríkisstjórn Íslands:

Birgir Möller

For Norges regjering:

Arne Arnesen

För Sveriges regering:

Lars Lönnback

